

Innst. S. nr. 153

(2001-2002)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene **Magnar Lund Bergo, Ågot Valle og Karin Andersen om tiltak for å hindre at mennesker rekrutteres til avhengighet av automatspill**

Dokument nr. 8:53 (2001-2002)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Pengespill omsetter for i overkant av 20 mrd. kroner pr. år i Norge. Automatspill utgjør ca. 8 mrd. kroner av dette. Norge er ekstremt liberalt i forhold til pengespill. Begrunnelsen for etablering av spill/gambling er ofte penger til gode formål. Viktige aktører i Norge er Norsk Tipping, Røde Kors, Redd Barna og Rednings-selskapet, samt ulike idrettslag.

Det er mer enn 20 000 automater i Norge. Det er mer enn i Danmark og Sverige til sammen. Netto går ca. 7 pst. av omsetningen (ca. 600 mill. kroner) til gode formål. Utenom de humanitære organisasjonene er også en del kommersielle aktører i markedet. Størst av disse er Norsk Lotteridrift (sveitsisk eier) som importerer/eier en stor del av automatene.

Fagfolk regner med at det finnes "noen titusener" spilleavhengige i Norge i dag. Den innførte 18-års-grensen ser ut til å ha hatt liten effekt for å hindre rekruttering av ungdom til spillene.

Det trengs en ny politikk på dette området. Antall automatspill må drastisk reduseres og aggressiviteten dempes. Det må utarbeides en ordning med merking av automater som opplyser om odds/vinnersjanser, samt kontakttelefon til AG (Anonyme Gamblere). Flere av de humanitære organisasjonene har nå meldt fra om at de ikke ønsker å motta automatspillpenger. Det må utvikles en dialog med de humanitære organisasjonene med sikte på å finne nye inntektskilder.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen drastisk redusere antallet tillatelser til spilleautomater.
2. Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag med sikte på drastisk redusere innsats og gevinst i spilleautomater.
3. Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag med

sikte på å begrense tilgangen til spilleautomater. De bør kun plasseres i robuste voksenmiljøer (puber, restauranter)."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Ole-mic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Bergo og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Eli Sollied Øveraas, viser til at forslagsstillerne ønsker tiltak for å hindre at mennesker rekrutteres til avhengighet av automatspill. Komiteen er bekymret over det økende omfanget av automater i Norge, samt at avhengighet til automatspill ser ut til å være tiltagende. Det er en svært uheldig utvikling og komiteen ønsker tiltak som kan begrense skadeomfanget. Men for at komiteen skal få en oversikt over det totale bildet innenfor både automatspill og andre spill, herunder også spill på Internett og mobiltelefon, ønsker komiteen å utsette realitetsbehandlingen av de spørsmål som tas opp i forslaget til det foreligger en proposisjon om saken. Komiteen viser til brev av 2. april 2002 fra statsråden (se vedlegg), der hun sier at en slik lovproposisjon, som i tillegg til konkrete forslag om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen, også vil inneholde en samlet gjennomgang av vilkårene for pengespill og lotterier i Norge. Komiteen finner det derfor naturlig å foreta en samlet vurdering av problematikken vedrø-

rende automatspill og avhengighet mv. i forbindelse med behandlingen av den varslede lovproposisjonen.

Komiteen mener det er grunn til bekymring over situasjonen på spillemarkedet. Komiteen imøteser den kommende lovproposisjon om pengespill der en vil kunne få en kritisk gjennomgang av spillemarkedet i Norge og få belyst problemene med spilleavhengighet i full bredde.

Komiteen mener imidlertid at når en skal foreta endringer i reglene for spilleautomater må disse endringene basere seg på faktakunnskaper. Komiteen viser til at mange av de tiltakene som har vært fremme i debatten ikke bygger på kunnskap om hvilke tiltak som virker.

Komiteen har også merket seg at det er lite forskning på dette området og at de fremste på dette området i Norge strides om hvilke tiltak som har virkning i forhold til å begrense spilleavhengighet. Det er viktig at departementet benytter seg av forskningskompetente miljøer til å skaffe kunnskap om dette.

Komiteen ber om at det i forbindelse med evalueringen av virkningene av de nye bestemmelsene om automater i lotteriloven, også blir satt i gang forskning på området. Komiteen ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med saken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener på bakgrunn av den usikkerhet og bekymring som råder at det er riktig å se problematikken i sin totale sammenheng før konkrete tiltak for endringer iverksettes. Det ser ut til at bekymringene rundt problemene erkjennes av både myndigheter og aktører. På denne bakgrunn er det viktig at vi sikrer at situasjonen ikke forverres. Flertallet mener derfor situasjonen på spillemarkedet bør "fryses". Flertallet mener følgelig at før lovproposisjonen er behandlet, bør det ikke gis tillatelser til å starte nye typer pengespill. Prøvespill som er i gang skal ikke gis faste konsesjoner eller omgjøres til permanente spill, men om nødvendig få forlenget prøveperiode inntil proposisjonen er ferdigbehandlet. Det totale antallet pengeautomater må ikke økes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kjent med at behovet for behandling for spilleavhengighet er økende. I Norge er det etablert behandling for spilleavhengighet flere steder i landet, men en fellesnevner er stor pågang og mangelfulle ressurser.

Disse medlemmer ber derfor Regjeringen sørge for at disse tilbudene for behandling styrkes umiddel-

bart. Behovet for å styrke denne type behandling er prekær, og en trenger derfor ikke vente på behandling av proposisjonen. En styrket innsats bør komme allerede i revidert nasjonalbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen inntil proposisjon om pengespill og lotterilov er ferdigbehandlet høsten 2002 "fryse" spillemarkedet. Inntil lovproposisjonen er behandlet gis ikke nye tillatelser eller konsesjoner til pengespill eller prøvespill. Prøvespill som er i gang skal ikke gis faste konsesjoner eller omgjøres til permanente spill, men om nødvendig få forlenget prøveperiode inntil proposisjonen er ferdigbehandlet.

Dersom lokaleiere, operatørselskaper eller organisasjoner av ulike grunner slutter med å drive en eller flere automater eller spill i perioden inntil proposisjonen er behandlet, overføres ikke tillatelsen eller konsesjon til nye eiere eller drivere."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Stortinget ber Regjeringen inntil proposisjon om pengespill og lotterilov er ferdigbehandlet høsten 2002 "fryse" spillemarkedet. Inntil lovproposisjonen er behandlet gis ikke nye tillatelser eller konsesjoner til pengespill eller prøvespill. Prøvespill som er i gang skal ikke gis faste konsesjoner eller omgjøres til permanente spill, men om nødvendig få forlenget prøveperiode inntil proposisjonen er ferdigbehandlet.

Dersom lokaleiere, operatørselskaper eller organisasjoner av ulike grunner slutter med å drive en eller flere automater eller spill i perioden inntil proposisjonen er behandlet, overføres ikke tillatelsen eller konsesjon til nye eiere eller drivere.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:53 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Magnar Lund Berge, Ågot Valle og Karin Andersen om tiltak for å hindre at mennesker rekrutteres til avhengighet av automatspill - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 25. april 2002

Sonja Irene Sjøli
leder

Karin S. Woldseth
ordfører

Trond Giske
sekretær

Vedlegg**Brev fra Kultur- og kirkedepartementet v/statsråden til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, datert 2. april 2002****Dok 8:53 (2001-2002)**

Det vises til brev av 20. mars 2002 fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, med følgende spørsmål vedrørende behandlingen av Dokument nr 8:53 (2001-2002):

I forbindelse med temaet spilleavhengighet i forhold til automater som veldedige og frivillige organisasjoner benytter for å kunne drive sin virksomhet, har det blitt antydnet at en proposisjon i sakens anledning vil komme fra departementet i løpet av høsten.

Svar:

Departementet vil høsten 2002 fremme en lovproposisjon som i tillegg til konkrete forslag til endringer i pengespill og lotterilovgivningen vil inneholde en samlet gjennomgang av vilkårene for pengespill i Norge. Departementet vil i den sammenheng vurdere hvilke endringer i de gjeldende krav til gevinstautomater som vil være best egnet til å bringe de norske reglene bedre i samsvar med tradisjonen i Europa for øvrig, og med hensynet til forebygging av spilleavhengighet. Det vises i den forbindelse til departementets brev av 7. mars 2002 til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vedrørende forslaget i Dokument nr 8:53 (2001-2002).